

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Lunæ,
vigesimo-tertio Februarii Anni M. DCC. XXXIII.

M. ANDREA-JOSEPHO SERON,
Doctore Medico, Præside. *Autore.*

An ad Sanitatem Mores?

I.

ENTIS cum corpore unionem, commercium, illius in hoc dominium attingere frustra insudarunt Philosophi; alt substantiæ nobilioris, in ignobiliorem effectus nemo ambigit. Tanta enim est affectuum animi vehementia, ut celerrimè corpus etiam firmissimum, integrâ sanitate fruens, lædere, ejusque motus ordinatos, qui vitæ præsumunt, destruere, pervertere & gravissimos morbos, imò mortem subitam inferre valeant: potentiâ ac celeritate nocendi, drastica validissimaque venena longe superant: fluidi nervei ministerio, in partes tum fluidas, tum solidas proximè & immediatè agunt; variis etenim motibus, laboribusque, mens agitata, corporis functiones inturbat, quarum in-

2

tegritas, mente quietâ, cupiditatibusque vacuâ, viget. In litteratis intensi animi labores, profundæ meditationes consumunt maximè vires; Tullium summâ corporis gracilitate & infirmitate, ob assiduas lucubrations miserè cruciatum: Baronium tæbe correptum audivimus, aliosque complures novimus, qui ita cibos omnes fastidiunt; ut nullum sit tam nitidum, tam suaviter conditum obsonium, quod possit edendi appetitum concitare. Quid mens, quid imaginatio in corpus valeant, gravidæ testantur mulieres; quid familiaris, quam ad perveriam ipsarum phantasiam, partium Fœtus strueturam lædi & immutari, inde maculæ & nævi materni, item mutilationes & conformationes depravatæ, suam nanciscuntur originem. A solâ impressione & imaginatione firmâ, constantique præsentis pestilentia & variolarum ingruentium, plures peste & variolis correptos evincunt historia & observationes. Errant igitur, qui à corporis sanitate, functionibusque illaesis, unicè pendere mentis sanitatem asserere contendunt. Num ignobilissima & infima, imò materialis substantia, nobiliorem & spirituales dominabitur? Num corpus animæ imperabit? Absit ut talia credas figmenta, responderet ad nutum imperantis animæ docile corpus, dum æqua, dum sana illa, hoc æquo & sano gaudet æquilibrio.

I I.

HÆ contingunt in microcosmo mutationes à motu. Solidorum & fluidorum motus, in quo vita & sanitas, ab animâ movente primò dependet: motu enim fluidi nervei impedito, aut saltem retardato, decubitus humorum, infarctus partium, obstructions, indurationes: item sunt putredines ex nimia partium atoniâ, pervicaces & chronica progignuntur passionnes: immoratus sanguinis & humorum circulus, corpora ad morbos valde disponit; sed à se ipso moveri non potest corpus, prout affecta est mens & ad ipsius nutum motus suos exequitur; si bono & æquo, ut in lætitiâ, statu gaudeat mens, illicò corpus voluptate affici conspiciamus; si injusto & inæquali, ut in irâ, feratur impetu, pulsus intensus, respiratio concitior, sitis, calor, inflatio, ruborque faciei, oculorum ferocia, tremor partium extremarum, actionum impetus observantur. Per salivam, per lac Nutricis furentis, quæ transferuntur in infantes gravissima mala, clariùs luce, animi patheumatum in corpus vim & irruptiones stabiliunt. Reipsa mens movet, motus servat; nonne dux, faxque mens corpori data, quæ ipsam in omnibus, sapiens Mentor, ubique reget? Nonne mentis ope, salubria assumimus, insalubria cautè vitamus? Stulti, alique mente capti vivunt, functiones exercens machinæ ad instar, cui dempta sunt præcipua instrumenta, sibi ipsis derelicti, in fatalem brevè corruerent ruinam. Utilitatem igitur, summamque necessitatem mens corpori importat.

I I I.

RECTIS moribus mens afficiatur, spiritus grato modo, tum per cerebrum, tum per nervos omnes profiliunt: quò sit ut omnes partes blando calore suffusæ exultent. Qui nihil sibi conscius, mentem puram & ab omni prorsus labe immunem præ se fert, Judex qui justitiam omnibus probè ministrat, viduæ & orphanæ derelictam causam ardentè tueri conatur, quod sanctum & justum Deus conjunxit, infringere audacter non tentat, omni curâ, omni morbo vacuus coram populo ambulat. Stateta dolosa, ut aiunt sacri codices, abo-

3
minatio est apud Dominum & pondus æquum voluntas ejus; Deus te posuit in culmine, noli præsidis inani titulo gloriari, quæ tibi fuerunt credita, habenas sapienter prudenterque moderari discere, neque extra munera tui cancellos divagari, damnare innocentem, eumque acriter prosequi define: æquitatem memento in omnibus servare. Qui inter socios concordiam, pacem, dulce societatis vinculum, arctius cohibere nititur, qui quam suscepit provinciam vel Mercator, vel Miles, vel Medicus, vel Operarius sapienter dirigit, nullis animi pathematibus, neque importuno conscientie stimulo obruitur, mens viget inculcata, sanum & inculpatum remanet Corpus, sua aptè perficit munia, placidè fluida & solida moventur, uno verbo integra sanitas. Quæ suscipit justus, rectè procedunt, talentum ipsius centies multiplicabitur, substantia hominis erit auri pretium, non inveniet fraudulentus lucrum.

I V.

VISCERA impiorum crudelia. Animi pathematis gravioribus torquetur indesinenter iniquus, modò irà furens, modò terrore percussus, modò tristitià captus pro ut mutationes patitur, languidam miseramque trahit vitam, facinora, quorum miserè cruciatur ideà, diu noctuque in ipsum imprecantes, invitum, fugientem licet, concomitantur. Si, quod melius, pœniteat, spiritus animales tum in cerebro, tum per nervos debiliter moventur: inde non satis vivaciter ad sanguinis propulsionem conducunt, sic à stagnante aut saltem segnitis moto sanguine, pectoris gravitas & quasi suffocatio, subinde mors: sanguine suis in valis coagulato, tunc pulsus minor, faciei & aliarum partium frigus & pallor, palpebrarum concidentia. Si furore corripitur, vehementiori partium nervoso-muscularum contractione, totum systema nervorum celerrimè commovetur, systole sic adaugetur, ut pro momentaneà insanià aut Epilepsià possit haberi, febrem acutam biliosam, intermittentem, inflammatoriam procreare. Si terribus, sit spasmodica partium externarum contractio, quæ sanguinis à peripherià ad centrum propellitur & omnis generis excretiones supprimuntur, inappetentià, vigilià, inde marasmo & lento calore conficitur. Heli Judæorum Pontificem, accepto tristi nuntio de clade exercitus, subito oppressum terrore, animam illico effluisse constat. Si tristitia animique angor, improborum assidui comites, diutius perseverant, tonum roburque partibus motricibus nerveisque suffurantur, pulsum reddunt exilem ac lentum, appetentiam & digestionem dejiciunt, vires corporis convellunt, facies pallet, cutis flaccida, remissior transpiratio, frigus in partibus extremis, frequentes alvi dejectiones, somnus nullus aut turbulentus; hæc omnia ex malè morati tristitià insequuntur incommoda? Quomodo diem latum & insensum protrahet? Ille avaritià & insatiabili habendi cupidine cruciatur, hic invidià, quæ non sui sunt juris, sibi vindicare, per fas & nefas, omni ope atque operà nititur. Odium, nequitia, aliaque innumera nusquam iniquum derelinquunt, sanitati insensibilissima.

V.

DUBUS servire impossibile. Justus simul & injustus, sanus & æger simul stare nequeunt. Quantum ad sanitatem recti mores, tantum ad mortuorum everfio. Experientià & ratio satis superque probant, Lux justorum latificat, lucerna autem impiorum extinguetur: fructus nempe corporis &

animi tranquillitatem reportabis, si ⁴justam præ te feras conscientiam; incommoda verò inseparabilia, si à verò iustoquæ devies. Vis incolumem sanumque te reddere, æquitatem quæ rectos constituit mores pro duce semper habeas: non te teneat auri sacra fames. Quidquid supplices roga-
verint iniusti, magnates, quidquid quæsierint alii vitæ tædiosi, consule conscientiam, neque quod vel minimè repugnat procul avertere dubites; proposita improborum, mulierum blandimenta, surdus des-
pice & stes veluti saxum, adversus iniquum & iniqua agentem. Felix, nullo
intus stimulo erodente tranquillus, uno verbo sanus tum corpore tum mente
vives. Contrà enim animi pathemata quibus indefinenter contorquetur in-
justus, immò contrà omnis generis morbos, contrà tot & tanta tamque gra-
vissima mala, non est medicamen. Quidquid agant, quidquid mo-
liantur ingeniosiores & in arte Medendi peritiores, ipsorum labefactatam sa-
nitatem in integrum restituere statum nequeunt. Ignorà causà, impossibilis
curatio. Pereant necesse est, nisi revocatà morum probitate, iniqua respuen-
tes, nitidam, puram, quietam, justamque conscientiam efficiant. In semitâ
justitiæ, Vita iter autem devium; ducit ad mortem.

Ergò ad Sanitatem Mores.

Proponerat Parisiis, RENATUS BEGUYER, Andegavus,
Baccalaureus Medicus, A. R. S. 1733. à sextâ ad meridiem.